

Consiliul Județean Alba

Reglementări urbanistice
pentru zona rurală cu
influențe săsești :
Gârbova, Cîlnic, Cut și Șpring
județul Alba

Proiect inițiat și finanțat de Consiliul Județean Alba

**Reglementări urbanistice
pentru zona rurală cu
influențe săsești :
Gârbova, Cîlnic, Cut și Șpring
județul Alba**

Până de curând, în România, protecția peisajului reprezenta o tematică nouă ce s-a concretizat mai mult în protecția monumentelor istorice. Astăzi, există organisme specializate precum și o legislație în vigoare, care asigură o aliniere a României la dispozițiile Convenției Europene a Peisajului adoptată la Florența la 20 octombrie 2000 și ratificată la noi prin Legea 452/2002. Convenția Europeană a Peisajului are o contribuție esențială în ceea ce privește politica de Amenajare Teritorială și se regăsește, cum este și firesc, în Planurile de Amenajare a Teritoriului – național, județene și locale.

Elaborarea ghidului ilustrat **Reglementări urbanistice pentru zona rurală cu influențe săsești: Gîrbova, Cîlnic, Cut și Șpring** se regăsește la rândul său în obiectivele strategiei de dezvoltare durabilă a județului Alba având ca scop *protecția, managementul și amenajarea peisajului natural și cultural*, sprijinind demersurile de păstrare a arhitecturii tradiționale săsești.

Ghidul se adresează tuturor celor care au atribuții în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, celor cu atribuții în domeniul ocrotirii patrimoniului cultural, întreprinzătorilor, dar și celor mai numeroși, populația din zonă, cei care vin în contact direct cu bunurile de patrimoniu, și urmărește:

- să trezească și să sporească sensibilitatea acestora față de ocrotirea patrimoniului, calitatea mediului construit și expresia arhitecturală;
- să pună în evidență unitatea patrimoniului cultural și legătura dintre arhitectură, arte, tradiții populare și moduri de viață;
- să salveze valorile arhitecturale, peisajul cultural specific, să nu uite și să nu șteargă urmele acestora.

Ion Dumitrel,
Președintele Consiliului Județean Alba

Cuprins

- peisajul satului | 05
- amenajarea curților | 07
- structura gospodăriei | 09
- adaptări funcționale | 12
- conversia șurii | 13
- compoziție volumetrică: frontul la stradă | 14
- compoziție volumetrică: acoperiș | 15
- acoperiș: învelitoare | 16
- acoperiș: mansarde, lucarne | 17
- frontoane | 18
- compoziție volumetrică: fațada la stradă | 20
- fațada: ritm, goluri de fațadă | 21
- porți de acces | 22
- ferestre și obloane | 24
- decorații de fațadă | 27
- fațada: materiale de construcții | 28
- fațada: scheme cromatice | 29

Care este bogăția unei comunități? În primul rând oamenii și cultura lor. Există comunități care dispar și care din păcate duc cu ele o parte din bogățiile create de-a lungul existenței lor. Sub ochii noștri dispar valori, dispar imagini ale unei alte lumi. Cultura sașilor transilvăneni se pierde odată cu dispariția fizică a comunității săsești. Dintre valorile culturii săsești, arhitectura e cea care arată poate cel mai convingător hărnicia, nivelul de bunăstare, spiritul gospodăresc și unitatea comunității.

Imaginea unitară, puternică, inconfundabilă a satelor săsești se schimbă sub impactul modernizării. Transformările socio-economice ale proprietarilor se răsfrâng asupra caselor lor pentru că locuința este purtătoarea unor simboluri ca statutul social, gradul de bunăstare. Ea exprimă identitatea, valorile și aspirațiile celor ce o locuiesc. Modul de construire este legat mai mult de prezent și viitor decât de trecut: *“Atunci s-a construit cum au gândit ei, acum construim cum credem noi. Dacă fac o casă nouă o fac cum e acum, dar dacă am casă veche, respect cum era înainte...”* (A., 53 ani, etnie germana, sat Gârbova)

Timpul marchează modul în care locuim și ne exprimăm în comunitate. Ce poate să oprească în loc modul în care construim? Pentru ce am opri timpul unui spațiu? Răspunsurile noastre ca specialiști cu argumente legate de valoarea estetică sunt insuficiente comparativ cu cele ale comunităților. Ele decid ca în trecerea timpului să păstreze acele valori pe care le prețuiesc, cu care se mândresc și pe care doresc să le păstreze peste timp. Sensul păstrării unor valori culturale printre care se numără și arhitectura săsească izvorăște mai mult din atașamentul față de acestea decât din valorile considerate în sine.

În cazul comunităților studiate, în special satele Gârbova și Câlnic, dar și Cut și Șpring, ne întrebăm care sunt șansele păstrării imaginii satului tradițional săsesc. Credem că doar comunitatea poate lua o decizie privind păstrarea sau schimbarea arhitecturii săsești. Sperăm că acest ghid va ajuta comunitățile să nu uite, să nu ștergă urmele și poate chiar să păstreze imagini ale istoriei sașilor transilvăneni. Astfel, satele își vor menține moștenirea culturală și vor fi mai bogate în comparație cu alte comunități.

Peisajul extravilanului

1. Silueta satului

Identitatea satului este strâns legată de imaginea de "carte postala" pe care o dau intrările. Armonia dintre elementele construite și cadrul natural trebuie prezervată prin:

- prezervarea zonelor deschise (perspective);
- evitarea dezvoltării construcțiilor noi care să desfigureze peisajul / armonia existentă;
- evitarea înmulțirii panourilor publicitare, rețelelor aeriene.

2. Îmbunătățirea peisajului agricol

Astăzi peisajul agricol este 'deteriorat'. Nu se observă arbori seculari, noi plantații sau alte amenajări care să pună în valoare potențialul agricol local.

1- **Recomandăm** organizarea unor acțiuni de plantare arbori și 'haturi' (fâșii împădurite în parteneriat cu școli și asociații - inițiative publice sau private).

Aceste acțiuni vor sensibiliza populația și vor crea patrimoniul 'rural' de mâine. Arborii seculari provin din mlădițe tinere plantate acum foarte mult timp!

2- **Recomandăm** crearea unui itinerariu de descoperire a teritoriului prin instalarea unor panouri de 'citire a peisajului', cu scheme explicative. Această amenajare are scopul de a sensibiliza populația asupra evoluției peisajelor rurale în zonele săsești.

3- **Recomandăm** crearea unei zone 'livadă-conservator' în care să fie expuse plante și specii locale în curs de dispariție.

Peisajul intravilanului

1. Păstrarea identității locale

În mediu rural, la sat, amenajările au fost întodeauna făcute într-un mod cât mai simplu folosindu-se materialele locale. La ora actuală se observă diverse amenajări de tip urban (pavele de beton colorat, asfalt etc.) care denaturează ambianța / identitatea satului.

Recomandăm păstrarea "fluidității" în amenajări (limite naturale între materialele folosite), folosirea vegetației locale (**evitarea tuielor**), folosirea materialelor și cunoștințelor meșteșugărești locale pentru realizarea elementelor de mobilier. (fig.1-4)

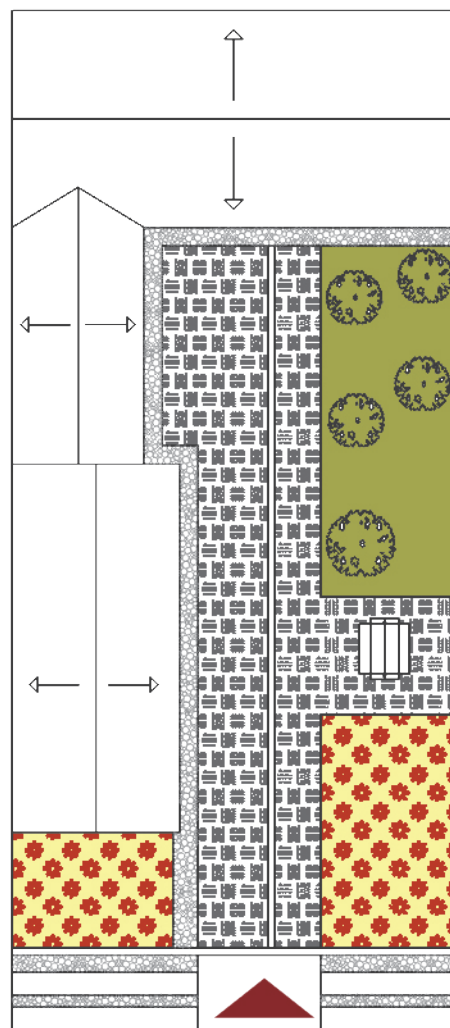
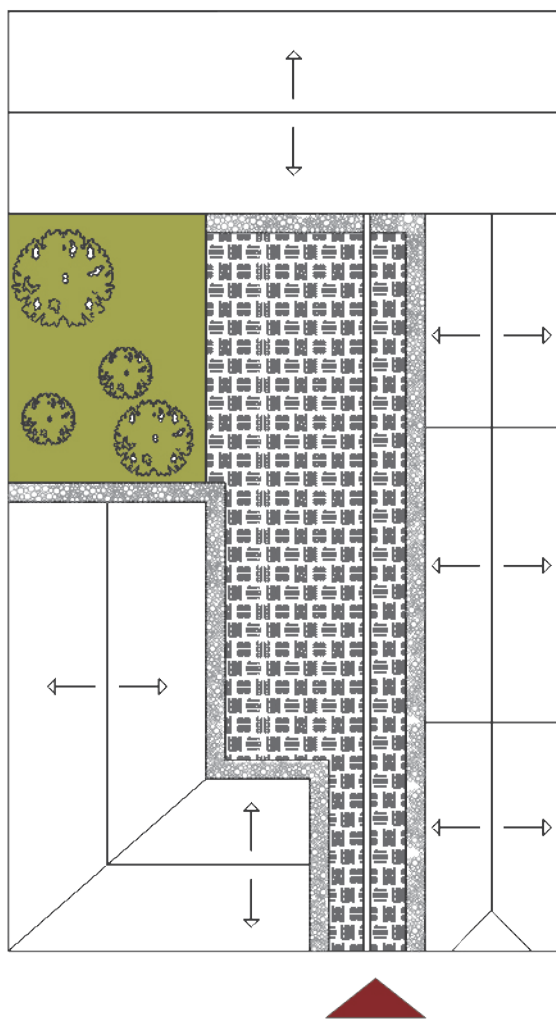
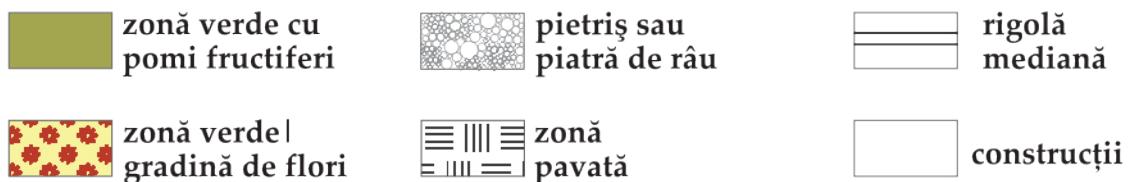
Recomandam valorizarea elementelor de patrimoniu (troițe, fântâni) prin amenajări corespunzătoare : bănci, masive arbustive, arbori. (fig.3-4)

2.Revalorizarea prezenței pârâurilor

La ora actuală pârâurile sunt neglijate. Fiind considerate "groapa de gunoaie", ele reprezintă elemente "ne-integrate" în viața satului.

Recomandăm realizarea unor acțiuni de sensibilizare asupra potențialului pe care îl reprezintă aceste "coridoare verzi" în inima satului. Ele ar putea fi amenajate ca zone de recreere și de agrement de mare calitate. (fig.5)

Peisajul intravilanului | Amenajarea curților

Amenajarea curților interioare joacă un rol important în păstrarea specificității gospodăriilor săsești sau de influență săsească.

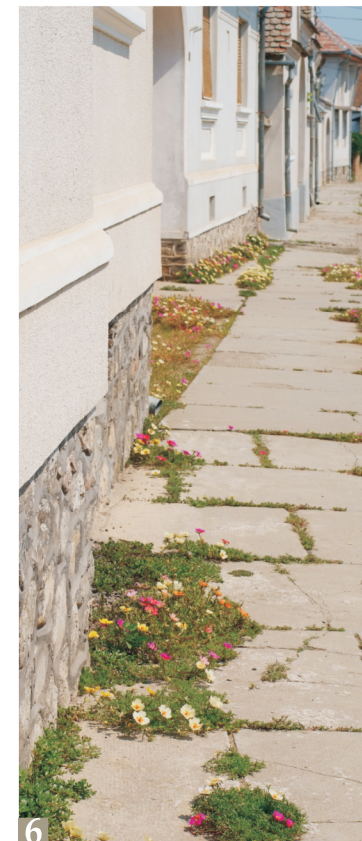
De semnea în funcție de lucrările de amenajare de la interiorul curților se pot preveni anumite degradări la nivelul structural al casei, degradări cauzate de umezeala excesivă și ascensiunea capilară a apei în pereți.

La interiorul curților se recomandă plantarea de pomi fructiferi, arbuști decorativi, flori, viță-de-vie, pentru păstrarea ambianței specifice fiecărei curți.

Recomandări:

1. Se vor amenaja spații verzi la nivelul curților: straturi de flori, gazon, pomi fructiferi, dar și în fața casei. (fig.1,2,3 | pag.04)
2. Se va păstra rigola mediană de preluare a apelor, ajutând la deversarea apei spre rigola stradală. (fig.4 | pag.04)
3. Se va utiliza piatra la realizarea pavajului în cadrul curților. (fig.4 | pag.04)
4. Se va realiza o zonă de gardă în jurul construcțiilor cu o lățime de minim 60 cm din pietriș, cu rol în protecția pereților împotriva igrasiei. (fig.5,6 | pag.04)

Peisajul intravilanului | Amenajarea curților

NU se vor utiliza dalele din ciment și pavarea în suprafață mai mare de 70% a curții! (fig.7) (nu este specific)

NU se va realiza trotuar de gardă din jurul casei din ciment! (fig.8,9) (evitarea apariției igrasiei)

NU se va elimina rigola mediana din interiorul curții! (fig.7) (facilitează scurgerea apelor pluviale)

Structura gospodăriei | Recomandări

CORECT !

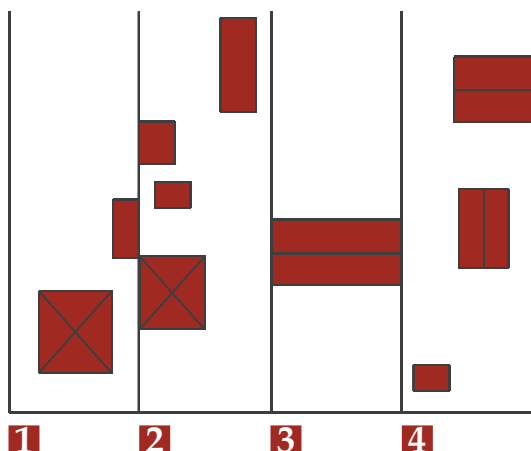
Curtea, ca atare gospodăria, reprezintă înaintea de toate o proprietate și mai apoi o grupare de construcții, reprezentând de fapt o grupare de funcțiuni. Gospodăriile din satele studiate se încadrează în tipologia gospodăriei închise, cu ocol întărit, având o împrejmuire înaltă și plină care întrerupe comunicarea mai ales vizuală cu spațiul comunitar. **Se recomandă**, păstrarea acestui caracter închis al gospodăriilor prin modul de poziționare a casei pe parcelă, prin dispunerea perimetrală a construcțiilor și prin închiderea frontului la stradă.

Amplasarea casei pe teren:

1. **Se va amplasa** casa cu latura scurtă la stradă, iar latura lungă (fațada principală) spre curte. Forma de ocupare a parcelei este în L sau U. (fig. 1,2,6)
2. **Se va amplasa** casa pe limita de proprietate în L, determinând restul construcțiilor a se dispune în lungul laturii lungi a parcelei. Forma de ocupare a parcelei este în U sau o ocupare total perimetrală a parcelei (în cazul în care lățimea acesteia o permite). (fig. 3,4)
3. **Se va așeza** casa pe parcelă cu latura lungă paralelă cu strada. Forma de ocupare a parcelei este în U sau o ocupare total perimetrală a parcelei (în cazul în care lățimea acesteia o permite). (fig. 4)
4. **Se va așeza** casa pe teren cu latura scurtă paralelă cu strada, cu o retragere de maxim 3 m față de aliniament, alipită de o limită laterală de proprietate. Și în acest caz parcela se ocupă perimetral (în L sau U) de restul construcțiilor | **Situație întâlnită și acceptată în special în comunele Șpring și Cut** (fig. 5)
5. **Se va amplasa** casa pe o limită laterală de proprietate, favorizând ocuparea perimetrală a parcelei de restul construcțiilor. (fig. 1-6)

GREȘIT !

Este greșită și nerecomandată amplasarea aleatorie a casei pe teren!

NU se va amplasa casa retrasă față de ambele limite laterale de proprietate! (fig. 1,4) (nu este specific)

NU se va organiza gospodăria în sistem pavilionar (răsfirat)! (fig. 2,4) (nu este specific)

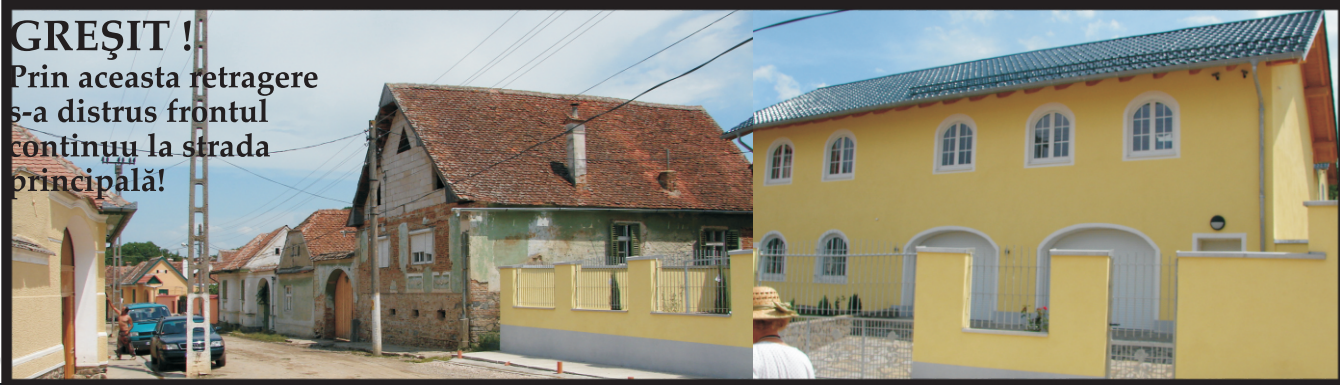
NU se va amplasa casa la o distanță mai mare de 3 m față de frontul străzii! (fig. 2,3,4) (întrerupe frontul continuu specific localitatilor)

Structura gospodăriei | Recomandări

Retrageri acceptate!

GREȘIT!
Prin aceasta retragere
s-a distrus frontul
continuu la strada
principală!

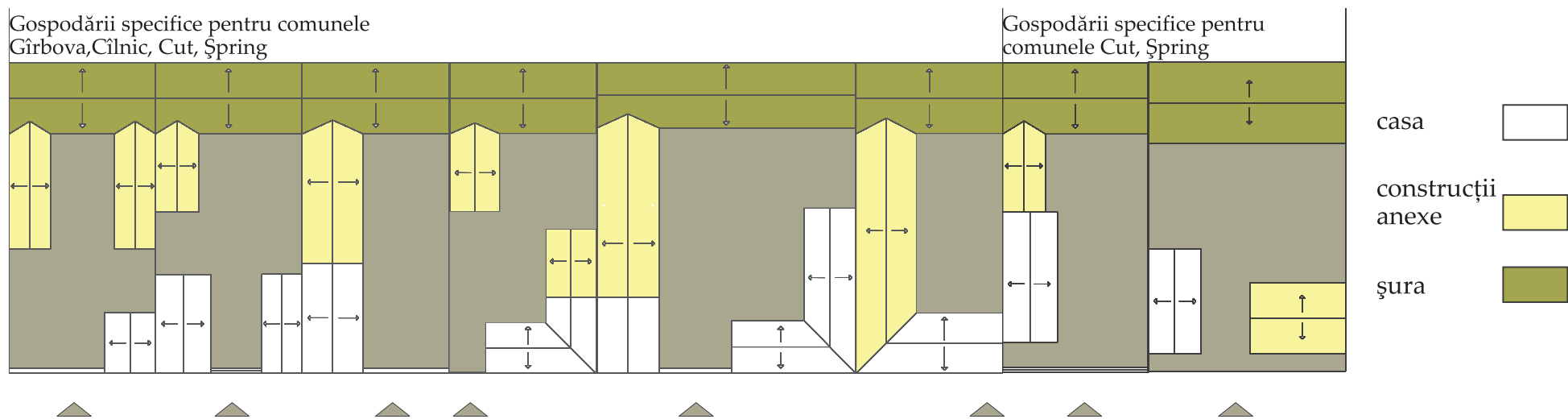
În cadrul satelor Cut și Șpring s-au sesizat o serie de situații în care casele sunt retrase de la aliniament. Alături de aceste situații se mai evidențiază unele în care retragerile sunt admise. Exceptând aceste situații de la regulă, construcțiile se aliniază la frontul continuu existent la stradă.

Retrageri admise:

1. In cazul în care toate casele sunt retrase de la stradă, atunci construcția se va alinia la frontul existent. (fig.1)
2. In cazul în care satul se extinde și se construiește în zone noi, cu condiția să se păstreze aceeași retragere ca și construcțiile vecine.
3. Situație în care există construcția deja retrasă de la stradă, reprezentând mărturie a unei excepții. (fig.3,4)
4. Situație în care casa este construită în curbă și atunci se realizează o oarecare retragere de la aliniament, fără a afecta frontul continuu la stradă. (fig.2,5)

Deși retragerea de la aliniament este agreată și recomandată în aceste situații, restul condițiilor de amplasare a casei față de vecinătăți se recomandă a fi respectate.

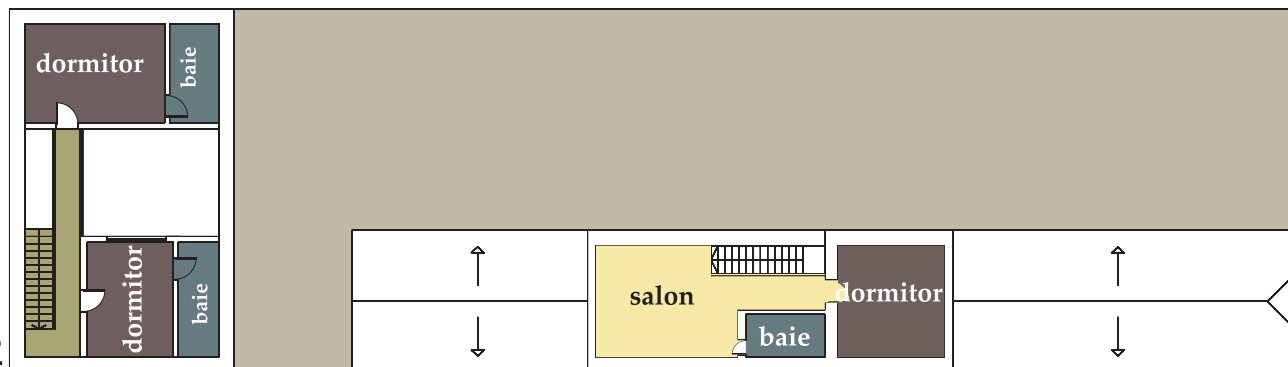
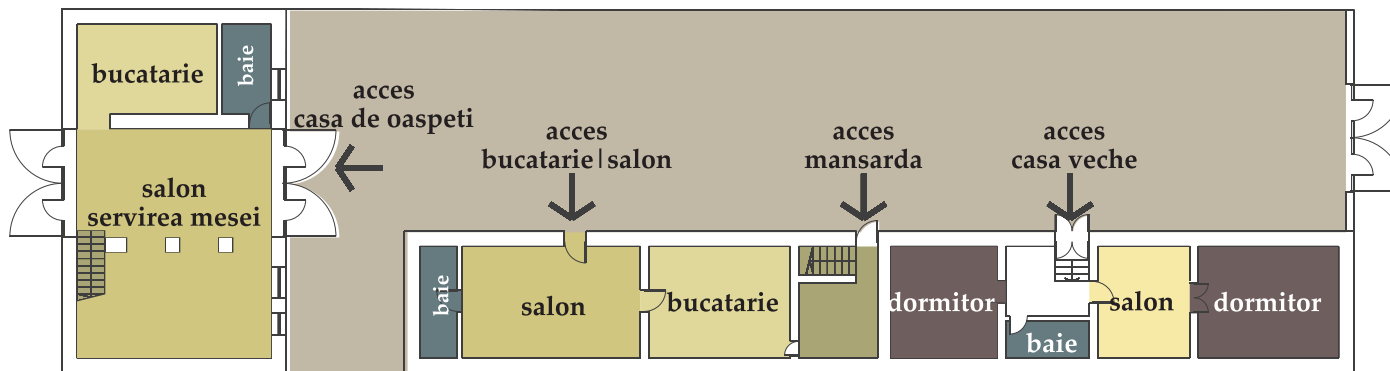
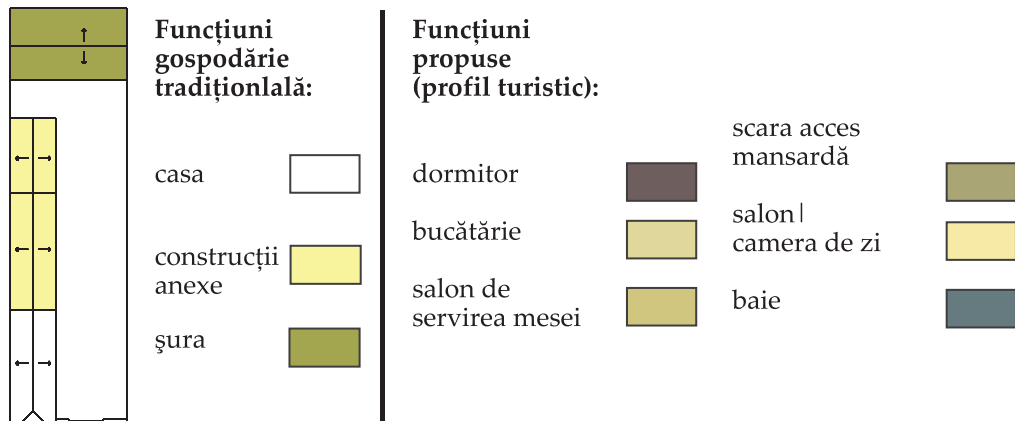
Structura gospodăriei | Recomandări

Se va păstra aspectul de gospodărie închisă prin amplasarea construcțiilor perimetral pe parcelă și prin păstrarea împrejurii înalte în zonele fără construcții.

Toate gospodăriile prezintă pe latura posterioară **șura**, element important la nivelul structurii planimetrice a satului în sine. Aceste șuri formează un front continuu pe latura posterioară a parcelelor, devenind un element caracteristic al așezărilor săsești. Element care trebuie păstrat, chiar dacă se va adapta la noile cerințe funcționale ale gospodăriei.

Adaptări funcționale | Recomandări

Aceste ample gospodării săsești sau de influență săsească au nevoie de anumite modificări și adaptări funcționale pentru a răspunde cerințelor actuale de confort și deasemenea, pentru a răspunde noilor activități economice la nivelul așezării. Astfel numeroase gospodării își modifică profilul dintr-o gospodărie agrară într-una agroturistică sau se transformă complet în locuințe nepermanente sau semipermanente cu caracter turistic.

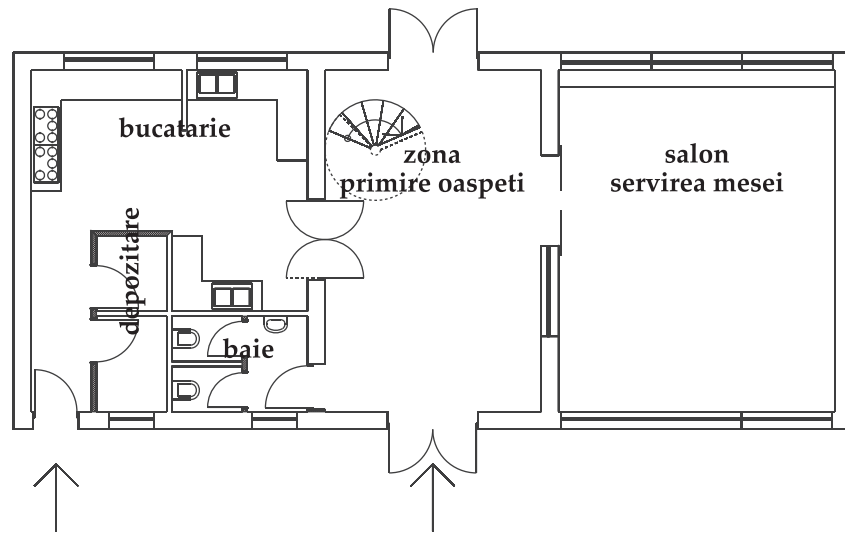
Asfel prin intervenții minimale la nivelul planimetrice se pot introduce spațiile necesare unui trai confortabil atât al proprietarilor cât și al turiștilor, în cazul utilizării în scopuri turistice a gospodăriei.

Intervențiile funcționale care se pot realiza nu sunt doar la nivelul parterului și al casei existente de locuit, ci se pot extinde și la nivelul anexelor, inclusiv al **șurii**. Astfel pot rezulta ample spații de cazare, bucătării închise, saloane de servirea mesei pentru grupuri, dormitoare și băi.

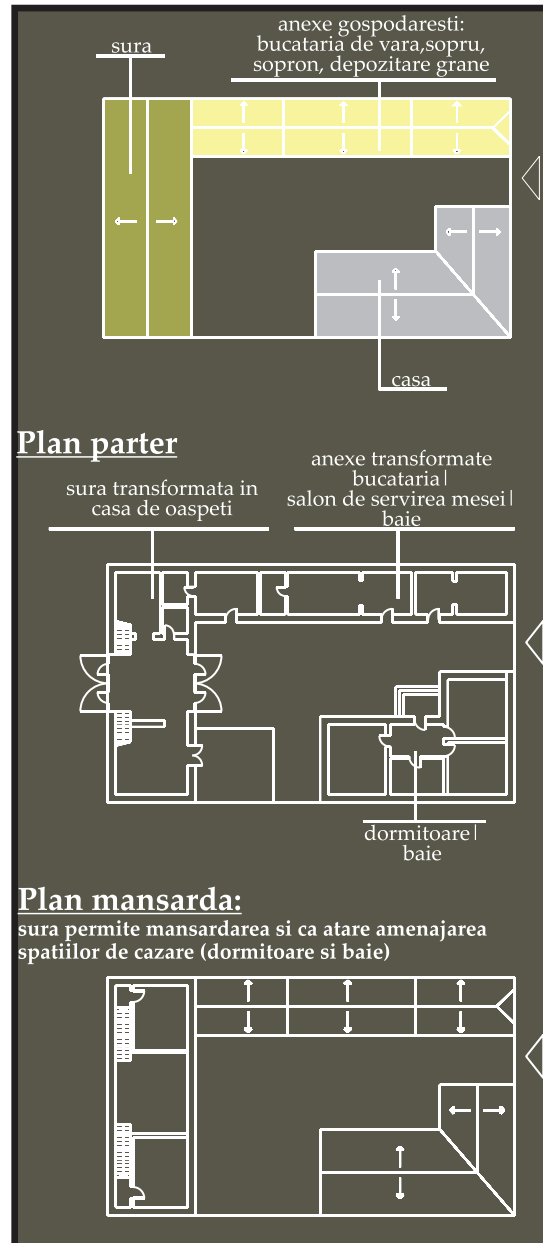
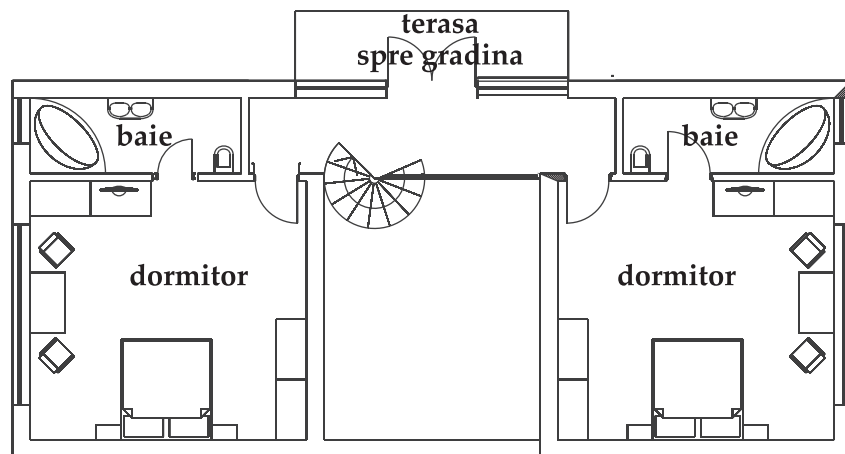
Gospodăriile actuale prin configurarea lor și mai ales prin volumetriile lor permit aceste intervenții funcționale fără a afecta planimetria existentă, fără a modifica silueta casei și a gospodăriei per ansamblu.

Adaptări funcționale | Conversia funcțională a șurii

Plan parter

Plan mansarda

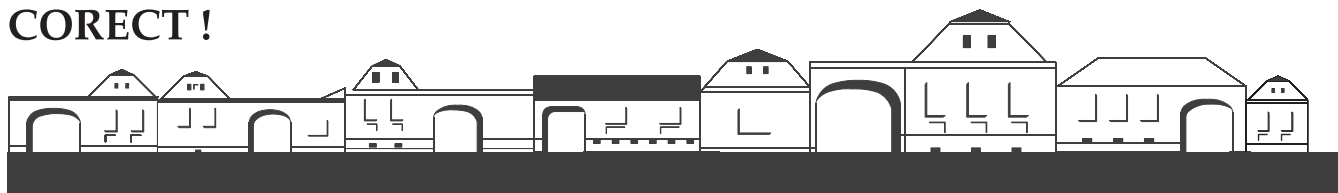
Datorită dimensiunilor și compartimentării actuale a șurilor din gospodăriile săsești acestea permit vaste spații de primire a oaspeților, de găzduire, oferindu-le întregul confort necesar. Intervențiile care se fac în acest sens, sunt doar la nivel de compartimentare interioară și nu presupun grave modificări volumetrice. Astfel șura se poate transforma într-o casă de oaspeți, care la nivelul parterului să adăpostească bucătăria, zonele de depozitare, salonul de servit masa, camera de zi, iar la nivelul superior obținut prin mansardare, dormitoarele.

O astfel de construcție poate adăposti două familii de turiști oferindu-le confortul necesar, dar și păstrând ambianța tradițională.

Astfel șura, rămâne prezentă ca volumetrie în cadrul gospodăriilor tradiționale săsești sau de influență, răspunzând însă din punct de vedere funcțional noilor activități turistice manifestate în mediul rural.

Compoziție volumetrică | Frontul la stradă

CORECT !

Datorită aspectului de “fortăreață” pe care o are gospodăria, se creează la stradă un front continuu. În cele mai multe cazuri fațada este tratată unitar indiferent dacă există o singură casă sau două case dispuse pe limita de proprietate spre stradă în cadrul aceleiași gospodării. Astfel prin împrejuririle înalte care leagă construcțiile între ele, și prin tratarea uniformă a fațadelor fiecărei gospodării în parte se creează la stradă un front continuu care dă identitate și specificitate așezărilor.

Recomandări :

1. Se va păstra împrejmuirea înaltă care leagă diferitele construcții ale gospodăriei.
2. Se va trata unitar din punct de vedere compozițional fațada dinspre stradă.
3. Se vor alinia toate construcțiile la stradă.
4. Un regim de înălțime maxim D+P+M.

GRESIT !

GRESIT !

NU se va depăși înălțimea vecinătăților cu mai mult de 1 m la cornișă!(fig.1,3) (afectează imaginea unitară a fronturilor)

NU se vor retrage casele din aliniamentul existent!(fig.2)

NU se vor elimina împrejuririle înalte și porțile de acces tradiționale!(fig.1)

Compoziție volumetrică | Acoperiș

Intervențiile actuale care se realizează la nivel funcțional nu trebuie să aibe repercursiuni grave la nivel volumetric deoarece identitatea și individualitatea gospodăriilor sunt date de aspectul tipic al construcțiilor: calitatea compozițională volumetrică, silueta clădirii, proporții, geometria fațadei, materiale și tehnici de construcție.

Orice modificare adusă la forma acoperișului deteriorează aspectul general al casei și imaginea de ansamblu a a șezării. Astfel trebuie inițiate activități de întreținere și reabilitare a șarpanetlor istorice și a lucarnelor pentru a se păstra silueta inițială a construcțiilor. Trebuie păstrat cu orice preț acoperișul original cu forma sa închisă, șarpanta de lemn și lucarnele inițiale.

Nu se va interveni asupra volumetriei de ansamblu a gospodăriei! (fig.1-6) (se modifica tipologia de ocupare a terenului)

Nu se va supraînălța casa, dacă depășeste cu mult la cornișă vecinătățile! (fig.1,2,6)

Nu se va distruge frontonul inițial al casei nici nu se vor modifica golurile! (fig.3-4)

Nu se va modifica forma acoperișului inițial! (fig.1-6) (se alterează imaginea generală a localității)

Compoziție volumetrică | Recomandări învelitoare

Învelitorile istorice sunt în general din țiglă solzi sau țiglă obișnuită. Tigla solzi generează o imagine de ansamblu atât de caracteristică întâlnită în cadrul tuturor așezărilor săsești sau de influență săsească. **Țiglele de coamă și țiglele de protecție** ale aticurilor din zidărie trebuie fixate în mortar.

Nu se va utiliza tabla, carton asfaltat, azbociment sau materiale plastice!(fig.1) (nu este ecologic și nici specific)

NU se vor combina pe același acoperiș mai multe materiale, tipuri, forme sau culori de învelitori! (fig.2-4) (daunează esteticii generale a acoperișului)

Nu se va străpunge învelitoarea prin tubulaturi de aerisire, antene și alte intervenții atipice care dăunează grav aspectului general al acoperișurilor!

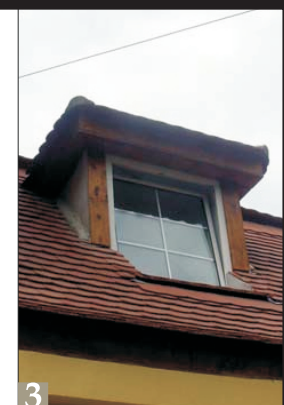
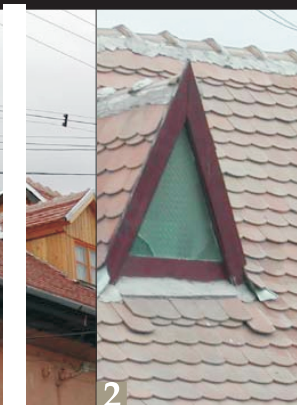
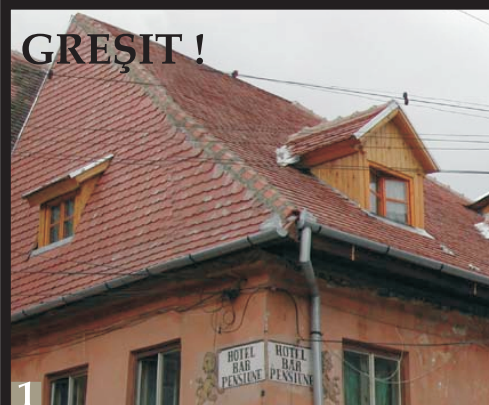

Acoperiș | Recomandări mansardare, lucarne

CORECT!

GREȘIT!

În ceea ce privește mansardarea caselor existente, execuția trebuie realizată cu mare grijă și de o calitate superioară pentru a nu degrada șarpanta istorică. În procesul de mansardare nu se va modifica forma inițială a acoperișului. În general, datorită unghiului ascuțit de acoperire, șarpantele inițiale permit mansardarea fără supra-înălțări ale pereților perimetrali sau modificări de formă a structurii șarpantei: ruperi de unghi sau chiar schimbarea unghiului de acoperire. **Astfel în procesul de mansardare se va păstra forma inițială a acoperișului.**

Deasemenea trebuie acordată o mare atenție **lucarnelor** care vor fi adăugate în procesul de mansardare. Acestea trebuie distribuite uniform și proporțional pe toată suprafața acoperișului, ținându-se cont de ritmul golurilor de la niveluri inferioare (parter, demisol).

Lucarnele sunt destinate luminării și aerisirii podului sau ca sursă de lumină și aerisire în cazul mansardărilor. Forma lucarnelor este recomandată a fi preluată din mediile urbane cu arhitectura săsească precum Sibiu, Mediaș, Sighișoara și nicidecum din alte zone geografice. În cadrul aceluiași acoperiș lucarnele trebuie să fie tratate unitar și poziționate corect în conformitate cu funcțiunile introduse la mansardă și cu ritmul golurilor de pe fațadă. Există situații în care și geamurile dispuse în planul acoperișului sunt agreate și recomandate.

Nu se vor realiza lucarne triunghiulare, elemente caracteristice zonelor de munte sau a altor forme atipice! (fig.1-5) (nu sunt specifice zonei din punct de vedere formal)

Nu se vor utiliza mai multe tipuri și dimensiuni de lucarne pe același acoperiș! (fig.1) (afectează imaginea de ansamblu a casei dar și a localității)

Compoziție volumetrică | Recomandări frontoane

GREȘIT !
Abordare greșită
a frontoanelor !

În cazul caselor dispuse cu latura scurtă paralelă cu strada, procesul de mansardare nu trebuie să afecteze forma frontonului existent (triunghiular sau cu pinion), acesta reprezentând un element important în compoziția fațadei. De asemenea nu se vor modifica golurile (formă, dimensiune) existente de la nivelul **frontonului**, acestea fiind de obicei integrate în compoziția de ansamblu a fațadei spre stradă.

Orice modificare la nivelul frontonului casei afectează compoziția de ansamblu și ca atare caracterul de specificitate. Elemente urbane ca balcoane, loggi nu reprezintă elemente tipice și se recomandă evitarea lor în compoziția de fațadă.

Nu se vor adauga balcoane în fațada principală! (fig.1-6) (sunt un element urban atipic așezărilor studiate)

Nu se va dubla frontonul principal triunghiular pe fațada spre stradă! (fig.5,6)

Nu se vor modifica golurile inițiale din frontonul casei în urma schimbarii funcționale și a procesului de mansardare! (fig.1-7) (nu este specific)

Compoziție volumetrică | Frontoane caracteristice

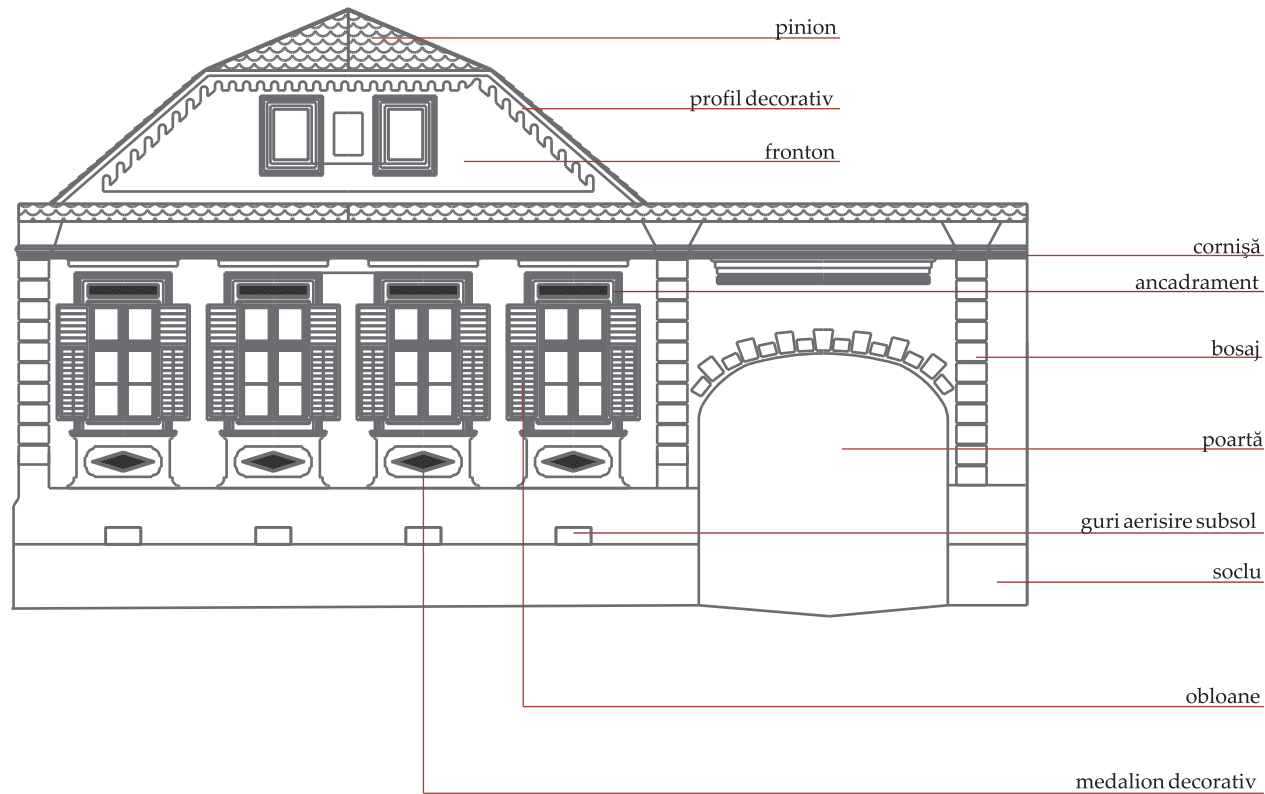
1. Fronton triunghiular cu 2 goluri dispuse simetric fata de axul median.

2. Fronton triunghiular cu un sigur gol dispus central. Evidentierea varietatii formelor de gol recomandate in acest caz.

3. Fronton cu pinion: cu un gol dispus central sau cu 2 goluri dispuse simetric fata de axul median. Forma golurilor este aceeași cu cele intalnite in cazul frontoanelor triunghiulare.

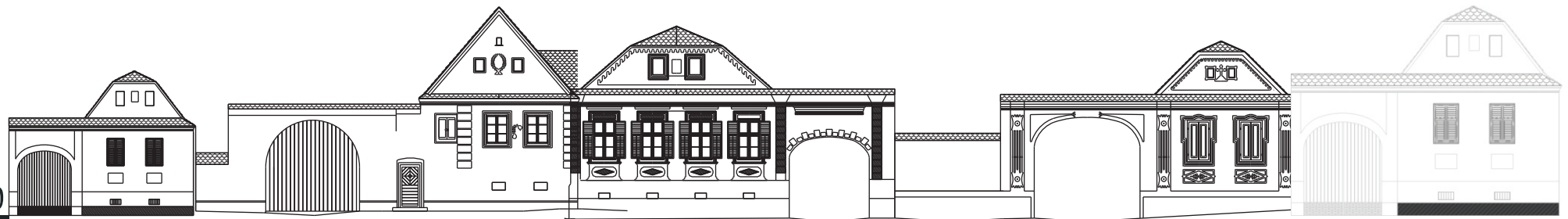
Compoziția arhitecturală | Fațada la stradă

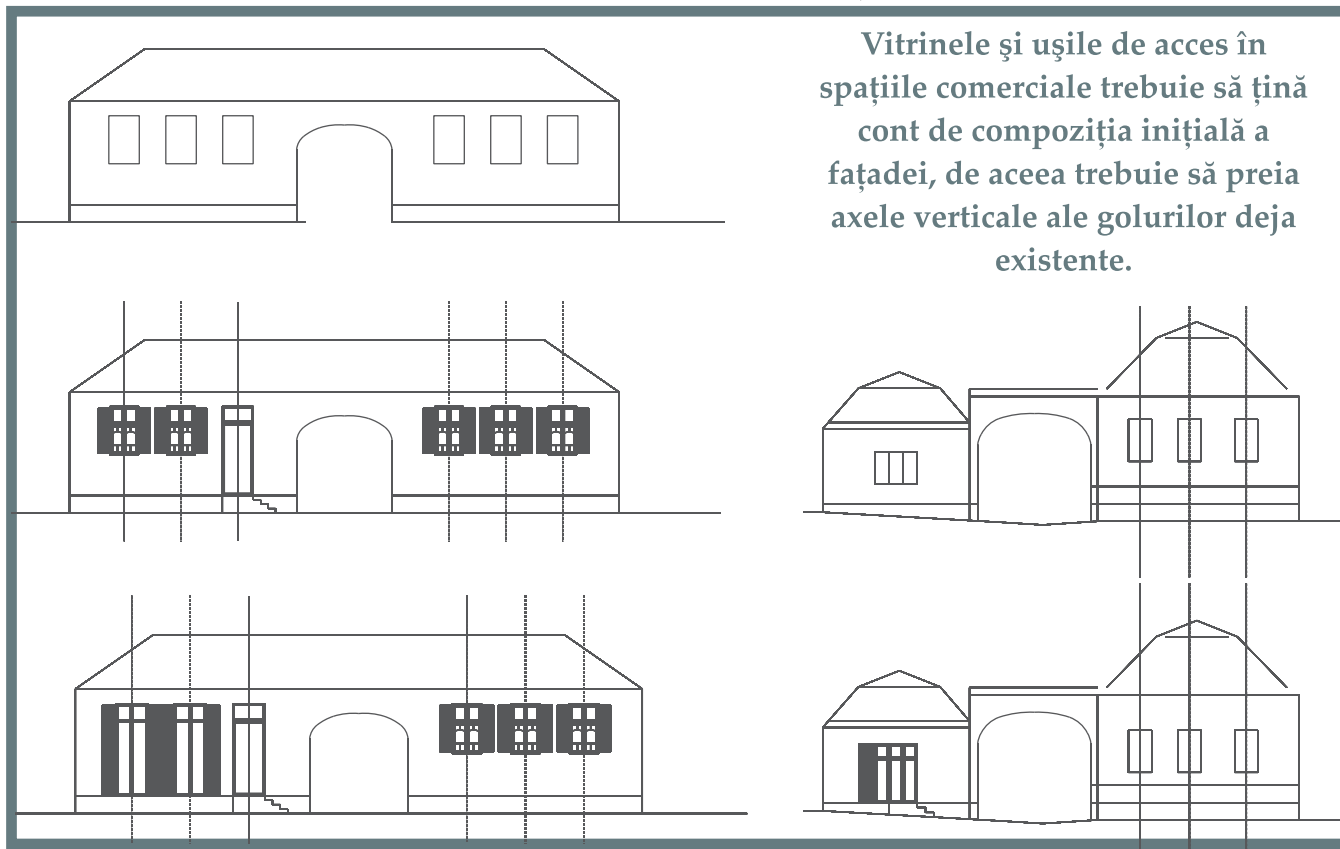
Compoziția fațadei rezultă din modalitatea de alăturare a ferestrelor, a ușilor, a elementelor decorative, precum și modul de rezolvare a frontonului sau a șarpantei. Aceste elemente, prin modalitatea de combinare determină caracteristicile așezărilor săsești sau de influență săsească. Aceste elemente de compoziție arhitecturală se vor detalia pentru o mai bună înțelegere a realizării și utilizării lor corecte în aspectul exterior al construcțiilor.

Se vor păstra și întreține fațadele vechi, și se vor reface elementele inițiale care ulterior au fost deteriorate sau distruse complet.

Această refacere/întreținere a fațadelor istorice necesită meștesug, motiv pentru care **se va apela** la cunoștințele specialiștilor în intervenții pe monumente istorice.

Fațada la stradă | Recomandări goluri

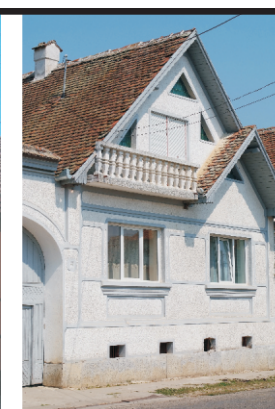

Vitrinele și ușile de acces în spațiile comerciale trebuie să țină cont de compoziția inițială a fațadei, de aceea trebuie să preia axele verticale ale golurilor deja existente.

Golurile ferestrelor și ușilor trebuie păstrate în forma, ritmul și dimensiunile inițiale. Orice modificare a golurilor (mărire|astupare) afectează imaginea de ansamblu a casei și a străzii. De asemenea, golurile ulterioare datorate schimbului funcțional trebuie să țină cont de ritmul inițial al fațadei. Se pot crea vitrine și uși de acces direct din stradă atât timp cât se ține cont de compoziția inițială a fațadei.

Recomandări:

1. Se vor întreține și reface golurile în forma lor originală.
2. Se vor realiza goluri ulterioare (datorate schimbului funcțional la nivelul gospodăriei) în conformitate cu compoziția generală a fațadei.

GREȘIT !

Nu se vor realiza goluri atipice pentru zona de case săsești sau de influență săsească! (afectează imaginea generală specifică a caselor și satelor)

Fațada la stradă | Recomandări porți

CORECT !

Ușile și porțile reprezintă și ele elemente importante în compoziția fațadelor prin forma, dimensiunea și cromatica lor.

Recomandări:

1. Se vor păstra, repara și chiar reface porțile principale de acces la nivelul gospodăriilor.
2. Se vor executa reparațiile doar cu tehnici și materiale tradiționale.
3. Se va păstra feroneria inițială, chiar în situația montării sistemelor moderne de închidere.
4. Se vor păstra și întreține decorațiile de pe porțile inițiale de acces.
4. Se vor vopsi porțile după modelul inițial folosindu-se vopsele din ulei de in.

GREȘIT !

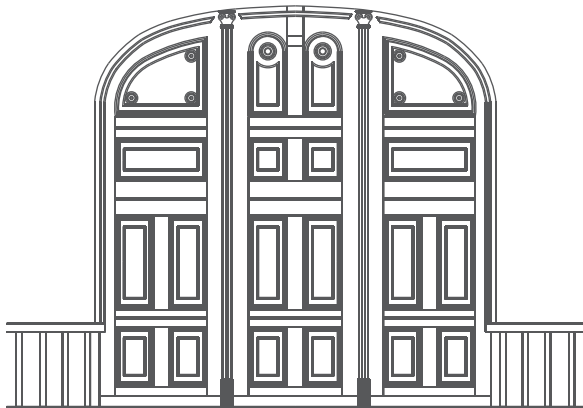
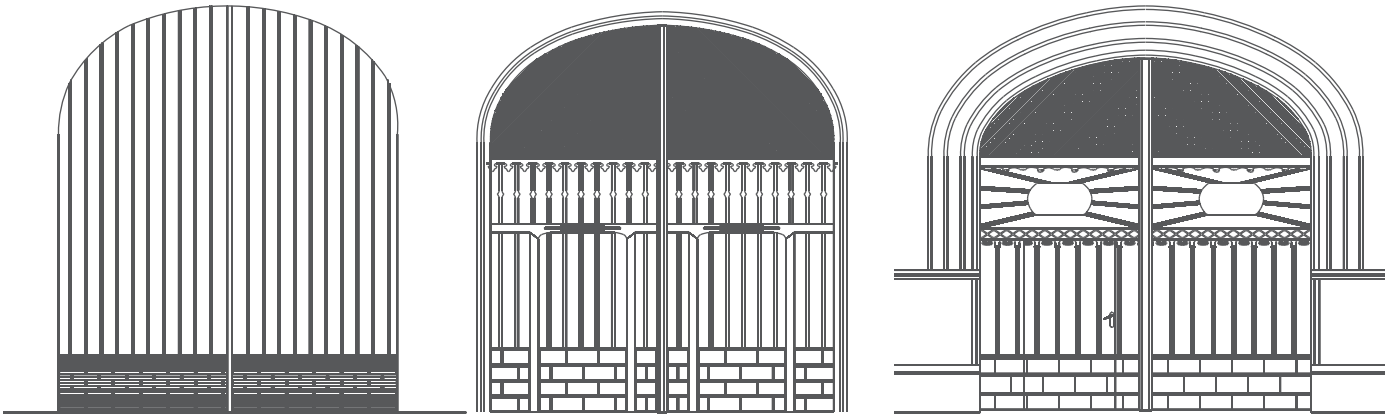

NU se va modifica golul de poartă și nu se va elimina împrejmuirea înalta la stradă! (fig.1) (este un element important pentru arhitectura zonei)

NU se vor înlocui porțile înalte din lemn cu cele joase din metal sau PVC! (fig.1,2) (afectează ansamblul arhitectural și nu sunt compatibile cu cele tradiționale)

NU se vor înlocui ușile de acces din lemn cu cele din PVC sau metal! (fig.1,2)

Porți și uși: culori, forme și materiale recomandate

În întreaga compoziție a fațadei decorațiile aplicate pe porți sunt importante, ca atare acestea se vor întreține și reface.

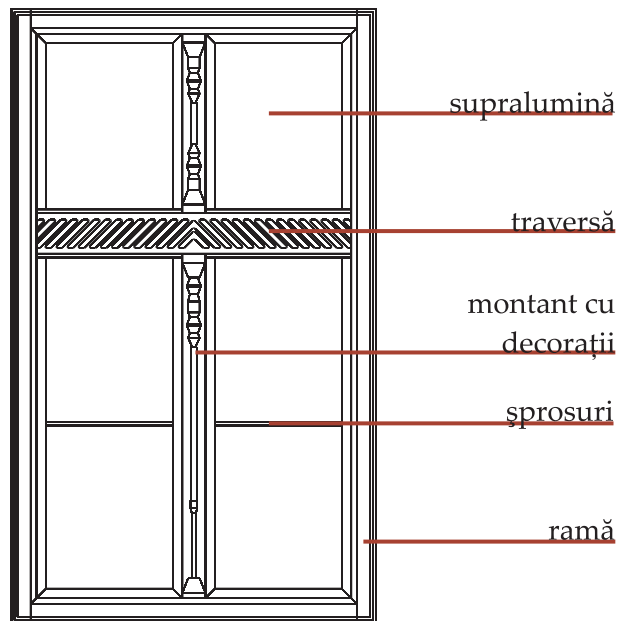
Culorile de la nivelul porților trebuie să țină cont de întreaga compoziție cromatică a fațadei. Ca regulă generală tâmplăria ferestrelor și obloanele au aceeași culoare cu poarta principală de acces în gospodărie. Evident că există excepții de la această regulă, excepții care dau farmec întregii compoziții de fațadă. Astfel gama cromatică care se va folosi pentru vopsirea porților este extrem de variată: verde, vișiniu, crem, lemn natur, precum și combinații de verde-roșu, galben-crem.

Se vor folosi vopsele din ulei de in.

Fațada la stradă | Recomandări ferestre și obloane

fațada la stradă | ferestre și obloane

Ferestrele și obloanele determină caracterul specific al fațadelor istorice și ca atare trebuie păstrate și întreținute cu mare grijă.

Recomandări:

1. Se vor reface și întreține tâmplariile vechi, respectându-se subîmpărțirea specifică, atât cea verticală cât și cea orizontală.
2. Se vor păstra proporțiile inițiale ale golurilor de fereastră.
3. Se vor vopsi ferestrele și obloanele în concordanța cu culoarea inițială, fiind folosite vopsele din ulei de in.
4. Se va utiliza lemnul la rame, traverse și șprosurii chiar și în cazul în care se optează pentru geam tip termopan.
5. Se vor păstra obloanele din lemn, pe ramă metalică sau de lemn, cu posibilitate de rabatere verticală sau laterală.

NU se va înlocui tâmplăria de lemn cu cea din PVC sau aluminiu și nici șprosurile ! (fig.1) (pot provoca umiditate excesivă, igrasie la nivelul peretilor)
NU se vor zidi golurile inițiale sau crea altele atipice! (fig.2) (alterează estetica fațadei)
NU se vor înlocui obloanele cu rulouri moderne din PVC sau metal pe exteriorul construcției! (fig.3) (pot provoca umiditate excesivă, igrasie la nivelul peretilor)

Ferestre: culori, forme și materiale recomandate

În cazul în care lățimea ferestrei este mai mare sau egală cu înălțimea ei, se vor folosi ferestre în 3 canate cu sau fără supralumină. (fig.1-3)

De asemenea, ramele se vor realiza din lemn, chiar dacă se optează pentru geam tip termopan.

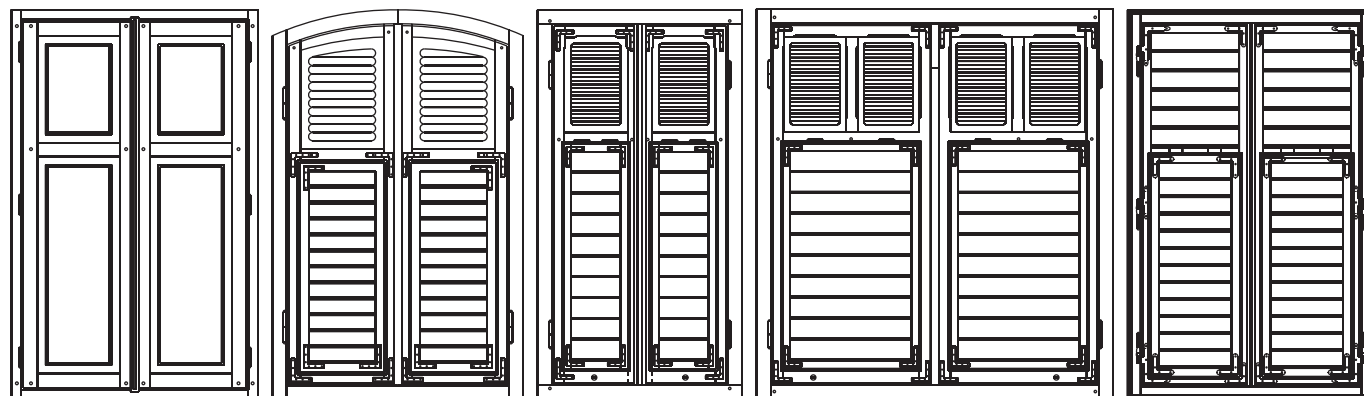
În cazul în care lățimea ferestrei este mai mică decât înălțimea, fereastra se va împărți pe verticală în 2 canate. Acest tip de ferestre se pot compartimenta și orizontal cu o singură traversă, raportul dintre supralumina de la partea superioară și cea inferioară fiind de 2:3 sau 1:2. (fig.4-8)

Se vor păstra șprosurile și decorațiile care influențează dinamica fațadei. Ele pot fi realizate după modelul inițial.

Gama cromatică ce va fi folosită la nivelul tâmplăriei ferestrelor este extrem de variată: alb, verde, vișiniu, roșu, brun-roșcat, albastru, crem, lemn natur. În general tâmplăria are aceeași culoare cu obloanele, șprosurile fiind fie albe fie culoarea tâmplăriei.

Decorațiile de pe traverse se colorează și ele în funcție de culoarea obloanelor și a tâmplăriei.

Obloane: culori, forme și materiale recomandate

Formele specifice ce vor fi folosite la obloanele din lemn sunt extrem de variate, în funcție de tipul golului și al tâmplăriei.

Se va pastra sistemul de obloane în 2 canate, rabatabile oferind dinamica și personalitate fațadei, contribuind la păstrarea specificului local.

Se vor adapta obloanele rabatabile din lemn pe structură metalică la tipurile de ferestre existente.

Se vor utiliza culorile la obloane în corelare cu întreaga compoziție cromatică a fațadei, utilizându-se în special culorile caracteristice: verde, roșu, vișiniu, brun-roșcat, alb, albastru, crem, lemn natur. Vopselele recomandate sunt cele din ulei de in.

Fațada la stradă | Recomandări decorații

Decorațiile de fațadă reprezintă o adevărată carte de vizită atât a casei în sine cât și a zonei din care face parte. Simbolurile prezentate pe fațadele caselor dau indicii cu referire la activitățile economice, sociale ale proprietarului, precum și indicii cu referire la etnia sa (crucea pe fronton indică casa unui român, vița-de-vie indică activitatea agricolă dominantă etc). Decorațiile, alături de elementele de fațadă enumerate până în prezent scot casa din anonim, îi dau identitate și în același timp integrează construcția în specificul local.

NU se vor "rade" aceste decorații în vederea termoizolării casei! (fig.1,2) (se distruge imaginea de ansamblu a casei)

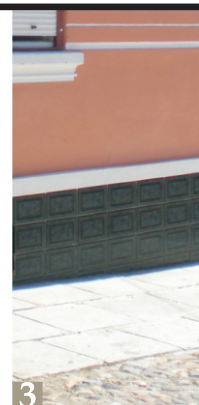
NU se vor neglija din punct de vedere cromatic, dar nici nu vor avea o gama cromatică excesivă!(fig.3,4) (afectează aspectul estetic al fațadei)

Fațada la stradă | Recomandări materiale

Folosirea materialelor neadecvate pe fațade poate contribui la agravarea problemelor de igrasie și ca atare de deteriorare structurală a construcțiilor.

Pentru repararea și întreținerea fațadelor istorice este foarte importantă compatibilitatea materialelor folosite cu cele existente. În acest sens ar trebui folosite materiale specifice locului: cărămidă, piatră de râu, tencuieli cu mortar de var, lemn.

NU se vor folosi tencuieli cu ciment și nici nu se vor placa fațadele: soclu, pereți! (fig.1,2) (favorizează apariția igrasiei)

NU se vor utiliza tencuieli strop! (fig.2) (distruge imaginea istorică a fațadei)

NU se vor folosi materiale ca: piatra artificială, mica, gresia artificială, betonul și metalul la nivelul fațadelor! (fig.3-7) (nu sunt specifice arhitecturii zonei)

Placarea soclului cu diferite materiale ca: piatra artificială, gresia, tencuieli pe bază de ciment precum și astuparea rosturilor de zidarie de piatră cu mortar din ciment afectează grav sănătatea peretelui, permițând ascensiunea capilară a apei și agravând igrasia la nivelul soclului.

Fațada la stradă | Recomandări culoare

Culoarea reprezintă un factor important în determinarea caracterului specific caselor, reprezentând o componentă importantă a fațadei. Este important ca în alegerea culorii de fațadă să se consulte un specialist în clădiri istorice (arhitect sau istoric de artă).

Recomandări:

1. Fațada se va zugrăvi în culorile inițiale, păstrându-se proporția combinației inițiale.
2. Decorațiile de pe fațadă se vor zugrăvi unitar.
3. Se vor combina cât mai puține culori pe fațada.

NU se vor combina numeroase culori pe aceeași fațadă! (fig.1,4) (nu este specific și daunează imaginii de ansamblu a casei și localității)

NU se vor folosi culori stridente, atipice pentru acest tip de construcții! (fig.1,2,3,4) (afectează imaginea construcției și localității)

Fațada la stradă | Combinații de culori recomandate

ALB - culoare dominantă, ancadramente, cornișă.

VERDE - decorații, obloane, poartă, ferestre.

ALB - culoare dominantă, ancadramente, cornișă.

BRUN ROȘCAT | VIȘINIU - obloane, poartă, ferestre, soclu.

BLEU - culoare dominantă;

ALB - decorații, bosaje, ancadramente, cornișă;

ALBASTRU - obloane, ferestre.

VERDE - culoare dominantă, poarta de acces;

GALBEN, CREM - decorații, cornișă, ancadramente, bosaj.

ALB - obloane, ferestre.

VERDE - culoare dominantă, poarta de acces, ferestre, obloane;

ALB - decorații, ancadramente, cornișă, medalioane decorative.

ROZ (pal) - culoare dominantă;

VIȘINIU - ferestre, obloane, poarta, soclu, tâmplărie.

ALB - decorații, ancadramente, cornișă, profile.

GALBEN - culoare dominantă;

ALB - decorații, ancadramente, profile, cornișă;

VERDE - ferestre, poarta de lemn, obloane.

ALBASTRU - culoare dominantă;

ALB - decorații, bosaje, ancadramente, șprosurile ferestrelor, cornișă;

VERDE - obloane, ferestre,

Transformari de-a lungul anilor

CORECT !

GREȘIT !

Modelele urbane actuale sunt preluate și introduse la nivelul satului fără a se mai ține cont de specificitatea locului, afectându-se astfel grav imaginea de ansamblu a așezărilor de influență sașească.

Astfel majoritatea intervențiilor actuale desfășurate asupra caselor săsești au un efect negativ asupra lor modificându-se volumetria inițială, distrugându-le decorațiile, golurile, ritmul inițial al fațadei, acoperirea, accesul.

Acest exemplu prezintă transformările aduse unei case săsești, transformări care șterg identitatea inițială a casei și afectează în același timp imaginea de ansamblu a localității.

NU se va distruge frontonul cu pinion din fațada la stradă !

NU se va distruge forma șarpantei inițiale !

NU se vor distruge golurile inițiale și nici ferestrele și obloanele istorice !

NU se vor distruge decorațiile din fațada principală la stradă !

Elaborare proiect:
S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-dul Ferdinand I, nr.8
Alba Iulia, judetul Alba

Coordonator proiect:
arh. Marius Barbieri

Studii de teren:
arh. Marius Barbieri
arh. stag. Oana Țiganea
soc. Simona Braniște
ist. Gligor Mircea
ing. peis. Nicolas Triboi
ing. peis. Jonathan Dubois
arh. urb. Roxana Triboi
stud. peis. Theophile Valle
stud. arh. Oana Popescu
stud. arh. Adrian Dumitru
stud. arh. Florin Nistor
arheo. Călin Șuteu

Fotografii:
Călin Șuteu
Adrian Dumitru
Oana Țiganea

Foto coperta:
Călin Șuteu

Redactări grafice:
stud. arh. Oana Popescu
stud. arh. Adrian Dumitru

Grafica:
arh. stag. Oana Țiganea

